

Department of Education

Public education
A world of opportunities

တီထွင်မှု ၂ နှစ်

တီထွင်မှု ညှိ STEM ဖန်တီးမှု

စံနှုန်း, တီထွင်မှုအကျိုးကျေးဇူး, စီးပွားရေး
ပံ့ပိုးမှုအစီအစဉ်

တီထွင်မှုအစီအစဉ်အောက်တွင်
လူမှုဝန်ထမ်းများ၏
အားပေးမှုအားလုံးကို
အားပေးမှုအားလုံးကို
အားပေးမှုအားလုံးကို

တၢ်မနုၤအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ပူၤလဲၣ်

ပူၤဖိသၢ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်အသးယၢ်ယုၤအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်	1
STEM န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.	2
တၢ်ဂၤလိၣ်က့ၢ်န့ၣ်အလိၣ်အိၣ်ဝဲသပျံၤပျံၤလၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအဂီၢ်	3
တၢ်လိၣ်က့ၢ်အ အတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညါ	4
လၢဖၣ်ကပူၤအပူၤ	5
တၢ်သံက့ၢ်တၢ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်	7
ဝဲမုၢ်ခိၣ်စူၤအနံၤတဖၣ်	8
ထၢဖျိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တိၤတဖၣ်	9
တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤလၢတၢ်ချၢလၢအဂ့ၢ်တဖၣ်	10
ဝဲမုၢ်န့ၢ်မိ	12
ဝဲပီၣ်လဲၣ်န့ၢ်	13
လၢဖိကရၢၢ်အပူၤ	13
တၢ်အုထီၣ်ထံစံၣ်ပိလိ	14
ဆိကမိၣ်ကခါက့ၤ, မၤစ့ၤလိၤ, ဘျီဒီးစူးကါကခါက့ၤဒီးစူးကါကခါက့ၤ	16

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ-တၢ်ယုထီၣ်သ့ၣ်ညါ **STEM** ဝဲဟ့ၣ်-
 ဝဲအ့ၣ်, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်က့ၢ်, ဝဲဒီးကဟ့ၣ်ပိညါဒီးတၢ်ဂီၢ်တၢ်ဒူး.

SCIS နံၣ်ဂံၢ်-1831078
 ISBN:978-0-7307-4608-9

© Department of Education, Western
 Australia 2017

လိၣ်အိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တၢ်ကက့ၢ်ဒီးဆီဒီတဘျီ မ့တမ့ၢ် တနီၤ
 လၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အဂၤတဖၣ်လၢလၢအိၣ်ပူၤလဲၣ် အကလိ
 လၢတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဝဲက့ၢ်အပူၤလၢတဖၣ်ဒီး တၢ်ပညိၣ်က့ၢ်မိ
 လၢတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့အဂီၢ်တဖၣ်ပနံၣ်တၢ်ကတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဂ
 ဝီဘၣ်န့ၣ်လိၤ.

လိၣ်အိၣ်န့ၣ်အနီၤအိၣ်သ့ဝဲန့ၣ်ယုထီၣ်
 ဆီလၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လိၤဆိ အဂၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်
 သၢမြိၣ်လိၤ.

တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဝဲက့ၢ် (Department of Education)
 151 Royal Street
 East Perth 6004
 လိၤတံၢ်-9264A 4111
 education.wa.edu.au

ပျံ့ဝန်းသည့်တဖန်နဲ့ဆောင်ရွက် အသေးစားပညာ အင်အားသွင်းညှိတတ်

တင်လိက်ကဲ့, တင်ယုသည့်ညှိတင်အိးသံကွာ် တင်သံကွာ်အါမး- တင်သုင်
တဖန်အံးမုာ်ပျံ့ဝန်းသည့်မလိန့်တင်ဘင်ယးအိးအဝဲသုင်အနီကစာ်, ဘင်ယးအိး
ပျံ့အကးဘင်ယးအိးတင်လဲအိင်လဲအခိင်အယာဝးဝးနုင်လီ.

လိာ်နုင်ဖိအံးအိင်အိးတင်ဟူးတင်ဂဲအါမဲ
လဲနဲအါသုအိးနုဖိတဖန်ဖဲဟံင်လဲက
အိင်ထွဲမဲအဲအဝဲသုင်အတင်မလိမးအိး
အိးတင်အိင်ထီင်ထီင်တဖန်လဲ **STEM**
(ဖဲအုင်, တင်သုတင်ဘင်ကွီကွဲ, ဖဲဖိကဟင်
ပိညါအိးတင်ဂဲတင်အိး) တဖန်အပူနုင်လီ.

STEM နှင့် မှတ်တမ်းမနုလဲာ်.

STEM မှတ်တမ်းအကျိုးအကျေးလဲာ် တာ်ကမလဲာ်မေးဒီးဒီးတာ်မေးဒိ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်သးလဲာ် အဟဲာ်ဖိၣ်ယုာ်ဖဲအုာ်. တာ်သုတာ်ဘၣ်ကျိကျဲာ်. ဝဲးဖီကဟၣ်ပီညါဒီးတာ်ဂံာ်တာ်ဒူးအလီာ်ကဝိတဖၣ်တပူယီအပူန့ၣ်လီာ်.

ဒိဖျိ STEM. ပှဖိသၣ်တဖၣ်မလဲာ်န့ၣ်တာ်လဲာ်က-

- သံကွာ် တာ်သံကွာ်တဖၣ်
- မလဲာ်ကီးတာ်တပူယီ
- သုဆိကမိၣ်တာ်
- ယုာ်လီာ်တာ်ဂံာ်ကိတဖၣ်
- ယုာ်ညါတာ်
- သုဂံာ်ဒူးတာ်လီာ်ဘၣ်ယီၣ်
- မလဲာ်ကွာ်တာ်အစတဖၣ်
- ယုထံၣ်သုာ်ညါကျဲအသီလဲာ်ကမလဲာ်တဖၣ်န့ၣ်လီာ်.

ဒ်န့ၣ်မိသၣ်အကျိသရၣ်အခိၣ်ထံးတကအသိး. နစးထီၣ်သုာ်ထီၣ်အဝဲသုာ်အ STEM တာ်သုတာ်ဘၣ်တဖၣ်ဖဲဖိသၣ်ကတီာ်သးန့ၣ်. သုာ်ထီၣ်န့ၣ်ဖိၣ်ဒုၣ်ရှၣ်လဲာ်အခၣ်သန့ၣ်လဲာ်ခါအုညါတာ်မလဲာ်မေးဒီးအဂီာ်သုန့ၣ်လီာ်. ဒိဖျိနဟ့ၣ်ဂံာ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလဲာ်ကဲလီာ်ကွဲာ်. ယုသုာ်ညါတာ်ဒီးယီသမံထံတာ်တဖၣ်အယီ. နမလဲာ်အဝဲသုာ်လဲာ်ကန့ၣ်လီာ်ပၣ်ယုာ်လဲာ်အဝဲသုာ်အတာ်မလဲာ်မေးဒီးတဖၣ်အပူလဲာ်တာ်သုာ်ဆုာ်သးဂဲအပူန့ၣ်လီာ်.

ဒိဖျိတာ်လဲာ်ထီၣ်လဲာ်ထီၣ်အိၣ်
 လဲာ် တာ်သုတာ်ဘၣ်
 အကျိအကျဲအပူအယီ, ပှဖိသၣ်
 ဖျဲ မူးကယဲာ်ယုာ် လဲာ်အစးထီၣ်
 မလဲာ်တီာ်ဖုာ်ကျိတဖၣ်ဖျါလဲာ်အဝဲသုာ် မ
 တာ်မလဲာ်တဖၣ်လဲာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီာ်.

တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲန့ၣ် အလိာ်အိၣ်ဝဲသပျၢ်ပျၢ် လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးအဂီၢ်

တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤသ့ၣ်ဖျံးသးညိပသးဒီးမ့ၢ်ဖိ
သၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အသန့ၣ်လၢအ
ရူၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိတၢ်ဂၤလိာ်ကွဲအယိ, ပျၢ်သၣ်တဖၣ်-

- အသးစဲဒီးမၤဘၣ်ထွဲဘျးစဲလိာ်အသးဒီး
တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲ
- မၤလိန့ၢ်တၢ်ခိဖျိ ကဲဒီး, မၤဒီးပျၢ်အဂၤတဖၣ်
- အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျၢ်လၢ ကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ် အနီၣ်ကစၢ်အတၢ်
သးစဲတဖၣ်ဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ်
- မၤလိတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအလှၢအလၢအပူၤ
- မၤလိကတိၢ်တၢ်ဒီးထံၣ်လိာ်စံးကတိၢ်လိာ်သးဒီးပျၢ်နီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ဒီး
ပျၢ်သၣ်အဂၤတဖၣ်
- ငုးအိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိမိၣ်မ့ၢ်
- သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သးစွံကတုၤ.

တၢ်ခွဲးဂုၤယၢ်ဘၣ်တဖၣ်အိၣ်အါမၤ ဖဲဟံၣ်, လၢပျၢ်တတအချၢ
ဒီးပျၢ်တတအပူၤလၢကမၤလိန့ၢ်ဘၣ်ယးဒီး **STEM** န့ၣ်လီၤ.
ဒီးတၢ်အဂၤကတၢ်တခီ, တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤအကလိန့ၣ်လီၤ.

နဟ့ၣ်နဖိတဖၣ်တၢ်ခွဲးဂုၤယၢ်ဘၣ်လၢ ကဂၤလိာ်ကွဲလၢအဝဲသ့ၣ်
အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဒီး ပျၢ်အဂၤတဖၣ်-တၢ်အံၤသ့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်
အတၢ်နၢ်န့ၢ်လီၤသးဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဖါဘျိးဘၣ်က့ၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဘၣ်အဘၣ်သီတၢ်န့ၣ်ဂုၤလီၤ!
တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်မၤလ
ိမၤဒီးအသန့ၣ်လၢအရူၣ်န့ၣ် - အယိ
မၤကဆဲးကဆီတၢ်လၢခံ.

ယမတၢ်မနုၤသ့ၣ်လဲၣ်.

- ငုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဟံၣ်ကဲနဖိအတၢ်ဆဲးဒီးထံၣ်သ့ၣ်
ညါတၢ်ဒီးတၢ်ဆိမိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပျၢ်နဖိယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အသီဒီးမၤလိန့ၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်
အနီၣ်ကစၢ်အလှၢအလၢအပူၤ.
- တူၢ်လိာ်တၢ်စံးဆၢတဖၣ်လၢနဖိဟ့ၣ်လီၤ-လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဆိကမိ
ၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အက့ၢ်န့ၣ်လီၤ!
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်အါမၤတၢ်သံကွၢ်မၤစၢဝဲလၢ နဖိလၢကနၢ်ဟံၣ်တၢ်မၤ
လၢကဘၣ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိာ်ကွဲအ အတၢ်သ့ၣ်ဖျံသးညီ

တၢ်မၤလၢကတၢၢ်မၤဝဲ

- နီၤဖးလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအကလုာ်တဖၣ်လၢတၢ်ဂီၤအပူၤ ခိဖျိအခိၣ်အဆံး, အက့ၢ်အဂီၢ်, အလွာ်, အဒိ, အတယၢ်, တၢ်ပိးတၢ်လီၤ ယုာ်ဒီးနဖိ,ဒီးတၢ်စူးကါတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂီၤဖိခဲဒုဒီးတယၢ်က့ၢ်ဖဲလဲၣ်တခါယၢ်ခိၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.ယုသ့ၣ်ညါတၢ် ခိဖျိစိာ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်လၢ စုတခိၣ်စုာ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.စူးကါစက့တဖၣ်လၢကထီၣ်သၤတြီၤတၢ်အတယၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- က့ၢ်သီလုာ်, ကီၢ်လုာ်သၣ်ဒီးဘီ(လ)တလုာ်လီၤအသးလၢတၢ်အမဲာ်ဖဲဒိၣ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်က့ၢ်ကိာ်တရၢ်, လၢ်ဖးခိၣ်တဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ဘၣ်ကတဖၣ်အလီၤချွဲ ထဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.က့ၢ်တၢ်မဲာ်ဖဲဒိၣ်ဆီတလဲအသးန့ၣ်မ့ၢ်ဆီတလဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အတၢ်လဲၤအချွဲ ထဲလဲၣ်ခါန့ၣ်တက့ၢ်.

မၤတၢ်ထီၣ်စက့ယုယုခိဖျိစိာ်ထီၣ်
ဖျးစတံးအတဖျၢၣ်စုာ်စုာ်ဖဲ
နီၣ်ဘျးဆုကၢ.ခိးအကတၢ်တခိတကပတက့ၢ်.
ဘျးလီၤနီၣ်ဘျးဆုကၢ.ခိးဖဲနီၣ်ခွဲသိၣ်စုဖီၣ်
အလီၤမၤစီၤစုၤအဒုၣ်စၢဖဲလီၤဆုၣ်နီၤခဲဖျၢၣ်
အဘၢၣ်စၢတက့ၢ်.ဟံးလီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်
လၢဖျးစတံးအတဖျၢၣ်စုာ်စုာ်အပူၤတက့ၢ်.က့ၢ်
မ့ၢ်တၢ်မနုၤမၤအသးဖဲနဖိထၢန့ၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအ
ယၢ်ဒီးအဖျံတဖၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.

လာဖတ်ကပူအပူ

- ငှက်နဲ့ နဖီလားတံဖိအိတ်တူးအိတ်နဲ့ ပပ်ယုတ်ဒီးတံအပတီလီဆီတဖတ် ဒ်အမုာ် တံဖးတံအိတ်မံရဲၣ်, တံထီၣ်ခွးတံနာမုာ်နာ့ဆိုယါယုတ်တဖတ် ဝံဒီးတံဖိအိတ်တူးအိတ်ဆီလာဖတ်ကွာ်အပူ မ့တမ့ာ် လာလားဆီ အဖိခိၣ်န့ၣ်တက့ာ်.
- ဝဲနံၣ်ဟံနဖီလားနမတံဖိမနုတဖတ်ဖဲနဖီအိတ်တူးအိတ်တံအခါန့ၣ်တက့ာ်. စူးကါတံကတီအဖျာၣ်တဖတ် ဒ်အမုာ် အါ, စု, ဖုံ, ယာ, မပျံာ်လီ, မာ ခုၣ်လီ, ကီာ်, ခုၣ်, မပျံာ်လီဒီးကွဲလီတဖတ်တက့ာ်.
- ကီးတံယါယုတ်တဖတ်အမံဒီးဝဲနံၣ်ဟံတက့ာ်. မနဖီတယာ်မုာ်တံမနု ကမအသးဖဲနယါယုတ်အီတပူယီအခါန့ၣ်တက့ာ်.
- နာကွာ်ဒီးအိတ်ကွာ်တံနာမုာ်နာ့ဆိုယါယုတ်တဖတ် (မနဖီလုၣ်ကွာ်အိတ် ကွာ်ထဲတံယါယုတ်တဖတ်လားနသ့ၣ်ညါလားအပူဖျဲးဖီးန့ၣ်တက့ာ်).
- ဝဲဘၣ်ယးဒီးတံယါယုတ်တဖတ်ဆီတလဲအသးဖဲနဖီတံသ့ၣ် တဖတ်အခါန့ၣ်တက့ာ်.

ကွဲလံၣ်/ကိတ်ကလုကလဲ

- မနဖီဝဲဖျါထီၣ်ကိတ်ကွဲလံၣ်ဝါဆုံ (jelly crystals) တချူးလားနထာန့ၣ် ထံဒီးဖဲထာန့ၣ်ထံဝံအလီၣ်ခံ (တံအကီာ်လိၣ်ဆူအထံ) န့ၣ်လီ.
- မနဖီကွာ်နုာ်လားတံခုၣ်အပူကီးတခိန့ၣ်ရံၣ်တဘျီ မုာ်လားကိတ် ကွဲလံၣ် ခုၣ်လီကိတ်လိၣ်စဲဘူးထီၣ်အသး ဒီးဝဲဘၣ်ယး ဒီးတံအံဆီတလဲအသးဖဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ာ်.
- မုာ်တံမနုကမအသးဖဲကိတ်ကွဲလံၣ်တနီမုာ်အိတ်တုာ်လားတံခုၣ်အပူဖဲ အစဲဘူးအသးဝံအလီၣ်ခံလဲၣ်န့ၣ်တက့ာ်.မကွာ်!

လာဖတ်ကပူအပူ(ဆေးဆူညါ)

ဂဲလိတ်ကွဲ ဇီးကိတ်ကမုန်ကျွန်ကျီသးဇီးထံကိတ်လိတ်တဖတ်

- ကွဲတံအကွဲအဂီဇီးတံအဒိလနမကျွန်ကျီအီတပူယီသ့အိတ်ပျဲခါလဲဉ်တက့ၢ်.
- ထာနုဉ်လီသိ, တံကမုန်ကကြွဉ်ဇီး ဝဲတဖတ်ကဂဲလိတ်ကွဲ ကိတ်ကမုန် လာတံကျဲအီလထံဇီးလာကဆိတလဲ အဖံးဘုဉ်ဇီးအနုတဖတ်န့ဉ်လီ.

တံမလောကဘဉ်မာဲ

မလောဆီဇီးနုဖိတက့ၢ်.ဝဲဘဉ်ဃးတံတဖတ် လာနုလိတ်ဘဉ်အီ, အဒိ ဖတ် ကွဲ, တံအကမိတ်, နီဉ်ခွဲး/ပဒုဇီး နီဉ်ကဉ်တံညဉ်တဖတ်န့ဉ်တက့ၢ်. ထာဖျိဉ်တံပီးတံလီတဖတ်လာကဘျီထီဉ် တံအကုတ်တဖတ်အမုၢ် တံဖာ, ပလီအခိဉ် တဖတ်ဇီးခးကတီဉ်တဖတ်တက့ၢ်.ဝဲမလောဆီအ ခါ, ဝဲဘဉ်ဃးဇီးတံအကုတ်လီဆိတဖတ်လဲ. တပူဝဲလဲဉ်ဇီးတံသ့ဉ်တဖတ်တံမာဲဘုးအီသ့ဉ် လဲဉ်န့ဉ်တက့ၢ်.ဝံဇီးခဲဉ်လံာ်ဆီအလွဲတက့ၢ်!

ဖတ်ကပူပီးလီတဖတ်

- ယုသ့ညါဖတ်ကပူတံပီးတံလီတဖတ်, င်အမုၢ် နီဉ်ဘျဉ်ထံဆုဉ်ဖိတဖတ် မလောလီလီဆီဆိခဲလဲဉ်န့ဉ်တက့ၢ်.
- ကွဲတံခိဆာလာနီဉ်တမံခိခဲကပလောအဖိခိဉ်န့ဉ်တက့ၢ်.သံကွဲ ဘဉ်မနုးအယီလီဆိတခိစုဉ်စုဉ်လဲဉ်.ဇီးဝဲလဲဉ်တကပူန့ဉ်လီကံဉ်တံကွဲလီလော အမဲဉ်ထံကလာအပူလဲဉ်.
- မနုဖိထာထီဉ်တံဖိတံလဲလောအဆဲး, အဒိဉ်, အဖံးဇီးအယာယုဉ်ဇီးနီဉ် တံဉ်တဖတ်န့ဉ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်တၢ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤအါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ် မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်စံးဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သံကွၢ်	အဇီ
တၢ်အံၤ	နတူၢ်ဘၣ်အိၣ်လဲၣ်.ဘၣ်န့ၣ်စိးတံးယၤလၢနတူၢ်ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. လီၤကံၤလဲၣ်.ထီၣ်သၤတြီၤတၢ်အလွၢ်, တၢ်အဇီ, တၢ်အခိၣ်အဆံး, တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်စိးတၢ်အကပုၤအသွဲးတဖၣ်တက့ၢ်. အရီၢ်ဒ်သိးစိးမနုၤလဲၣ်.လၢညါန့ၣ်မ့ၢ်နအိၣ်ဘၣ်တၢ်အရီၢ်ဒ်သိးအံၤတံၤမံၤမံၤ. အနၢၤလဲၣ်.တၢ်အံၤမၤသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်နၢၤစိးတၢ်အကတံၤမံၤမံၤ. အကလုာ်သီၣ်လီၤကံၤလဲၣ်.လၢညါန့ၣ်မ့ၢ်နနဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်အကလုာ်ဒ်အံၤတၢ်အံၤတၢ်အံၤ.
နဆိကမိၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသ့	ဖဲပထၢန့ၣ်လီၤထံလၢတၢ်အံၤအပူၤလဲၣ်. ဖဲတၢ်လိာ်ကွၢ်ဖျိ တၢ်ကတလုာ်လီၤသးတၢ်လိာ်ကွၢ်တဖၣ်ခိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဒီးအလီၢ်န့ၣ်လဲၣ်.
ဘၣ်မနုၤအယံနဆိကမိၣ်လွၢ	တၢ်ကတုၤအံၤသးအသးလဲၣ်.
မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်ရီၢ်ဘိး	မၤတၢ်လဲၣ်.
ပမ့ၢ်	ဆိတလဲလ့ၣ်ပၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်လၢတၢ်ဂီၢ်လီၤလီၤဆိဆိဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်ကမၤအသးလဲၣ်.
မ့ၢ်နမ့ၢ်	ထီၣ်ဃုာ်ဘိး(၉)တဖၣ်ကသ့လဲၣ်.

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်ခိဖျိတၢ်ဖးလံာ်လံာ်

ဖးသဘၣ်တၢ်ဖျိဖးစိၣ် (*The Enormous Turnip*) ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်လၢ Irene Yates
ဃုာ်ဘိးန့ၣ်တက့ၢ်.

- တဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်တဲပုၤဃုာ်ဒီးန့ၣ် ခိဖျိစုးကါ “တၢ်တဲပုၤထီၣ်” လံာ်ပုၤကွၢ်တဖၣ်လၢနကဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကွၢ်. အခိၣ်သဘၣ်တၢ်ဖျိန့ၣ်ယာဲမ့ၢ်လၢဒိၣ်ဖးစိၣ်အယံန့ၣ်လီၤ.
- တဲသကိးဘၣ်ယးစိးကျဲအကလၢနကဆိတလဲကွၢ်သဘၣ်တၢ်ဖျိဖိတဖၣ်ဆူတၢ်အက, ဒ်အမ့ၢ်သ့ၣ်ပြီလီၤဆူအက့ၢ်အခိဖိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တဲသကိးဘၣ်ယးစိးကျဲလီၤလီၤဆိဆိလၢနကသးတၢ်ဖိတၢ်လံာ်တဖၣ်လၢဟံၣ်အကပိၣ်ကမၤတက့ၢ်.

ဖးသံမိၢ်ပီၤလၢအသၣ်ဝံၤအသးတဖၣ် (*The Very Hungry Caterpillar*) ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်လၢ Eric Carle
ဃုာ်ဘိးန့ၣ်တက့ၢ်.

- ဃုာ်ကွၢ်စိးကပုၤလၢကရၢ်အပူၤဃုာ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်.တဲပုၤထီၣ်စိးကပုၤအခိးအလွၢ်ဒီးအခိတဖၣ်လၢအခိးအလီၤတဖၣ်တက့ၢ်.
- ကူသိးထီၣ်ဒ်သံမိၢ်ပီၤအသိးတက့ၢ်.မၤဟူးထီၣ်ဟူးလီၤသးဒ်သံမိၢ်ပီၤအသိးတက့ၢ်.မၤန့ၣ်ဒီးန့ၣ်နၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဆိးလၢသတီၢ်အဖိအပူၤလဲၣ်-ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်လၢသတီၢ်အဖိအပူၤလဲၣ်တက့ၢ်.
- တဲဘၣ်ယးစိးဆၣ်ပိကီၢ်ဖိဒီးပုၤကညိအိၣ်ဒီးအတၢ်အိၣ်မုတၢ်လဲၤတရံးအသးန့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲမုခိၣ်စူအနံတဖၣ်

- ဒိကနၣ်မုခိၣ်စူလီအကလုာ်လၢတၢ်မဲၣ်ဖဲခိၣ်လီအိတဖၣ်အဖိခိၣ်.
သံက့ၢ်နဖိဒီးတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်မုခိၣ်စူအကလုာ်လီၤကၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးန့ၢ်လီၤကၢ်ဒီးမန့ၤလဲၣ်.
- က့ၢ်ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိလၢတၢ်ဘျၣ်က့ၢ်ကိအိတဖၣ်ဒီးဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိအကတဖၣ်မတၢ်မန့ၤ, တချုးဖဲမုခိၣ်စူ, ဖဲမုခိၣ်စူအကတၢ်ဒီးမုခိၣ်စူအလီၢ်ခံဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- က့ၢ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်တဖၣ်.
တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးတၢ်အၢၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လီၤအိဒီးအလျှံတဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဟံၣ်ဖိလီဖိမလီၤပျံၣ်သကိးတၢ်

- ဟံၣ်ဟံၣ်ဖိလီဖိတဂၤစုၣ်ဒီးတၢ်ခုၣ်ထံတဂၤတလိၣ်ဒီးမအဲၣ်သ့ၣ်ယုၤက့ၢ် ဒ်သိးထံၣ်ခုၣ်အသုတပျံၣ်လီၤအဂီၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ခုၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ဒါးမၤခုၣ်သကၢ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.အဒိ, မၤထၢန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢခိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ, ဘိၣ်အိၣ်လၢပုၣ်ဝါစးခိအပူၤ မ့တမ့ၢ် စးခိစံၣ်ပိၣ်လိတဖၣ်အပူၤ, မ့တမ့ၢ် ခုၣ်ထၢန့ၣ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်ခုၣ်ထံကိၢ်လိၣ်ကပျံၣ်လီၤအဂီၢ်တၢ်အကတၢ်ယံၣ်ထဲလဲၣ်. တဲသကိးတၢ်ဘၣ်ယးဒီးဘၣ်မန့ၤအယိတၢ်ခုၣ်ထံကိၢ်လိၣ်တနီၤပျံၣ်ချ့ဒိၣ်န့ၣ်တၢ်အကတဖၣ်လဲၣ်.

တၢ်မလၢကဘၣ်မၤ

က့ၢ်မုခိၣ်ထံဖျိးန့ၣ်လီၤဆူထံကလိၣ်တဖၣ်အပူၤတက့ၢ်.မၤနဖိမၤထံစံၣ်ပီပုထံဒီးအဲၣ်သ့ၣ်အစုၣ်ဘိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.က့ၢ်နတၢ်ခိဆၢတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.မၤစံၣ်ပီပုဖျိးထီၣ်ထံလၢထံကလိၣ်အချၢခိဖျိစံၣ်ခွဲခိလၢအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ထာဖျိန်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်

- ထာဖျိန်တၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်ဒီးနမိဒ်အမ့ၢ် ချိန်က့ၢ်, လၢၢ်ဖျိတဖၣ်, သ့ၣ်လၢၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်အခံးတဖၣ်တက့ၢ်. ပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢနဟံၣ်ဝးဝး မ့တမ့ၢ် ပၣ်တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်လၢတၢ်လီၢ်လီၤဆီဆီအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- နီၤဖးလီၤတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်န့ၣ်လၢတကၢၣ်ဘၣ် တကၢၣ်အပူၤ, အဒိလၢအလွၢ်, တၢ်အဒိၣ်အဆံး, တၢ်ကဟံၣ်အသွဲး, တၢ်အက့ၢ်အဂီၤဒီး တၢ်အကနူထံးအနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲသကိးဒီးနမိဘၣ်ယးဒီးတၢ်တကၢၣ်စုၣ်စုၣ်အံၤ ဖၣ်သီးလီၢ်အသးဒီးလီၤဆီလီၢ်အသးဒ်လဲၣ်တက့ၢ်. စူးကါတၢ်ကတီၤအဖျိၣ်အမ့ၢ် တၢ်အ ကျီၤ, ကျီၤ, တၢ်လွံၢ်န့ၣ်, တၢ်သၢန့ၣ်ဒီးတၢ်ယဲၢ်န့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ယုက့ၢ်တၢ်အဒိလၢအဒိက ထာလီၢ်အသးဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၤလီၤဆီတဖၣ်တက့ၢ်.
- သမံသမိးက့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါစုၣ်စုၣ်ဒီး မဲၣ်ထံကလၢက့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်အဖိလၢ် မ့တမ့ၢ် ဒိတၢ်ဂီၤဒီးနလိတဲမိဒီး မၤဒိၣ်လီၤတၢ်ဂီၤတဖၣ် လၢလိတဲမိအမဲၣ်သ့ၣ်အဖိခိၣ်တက့ၢ်.

ဒိတၢ်ဂီၤတဘျုးဘျုးဘျုးနမၤတၢ်ပုးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် အခါန့ၣ်တက့ၢ်. စူးကါလီၤတဲမိစိၣ်စုၣ်တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤလၢနကဆိတလဲတၢ်ဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျါ အကျိၤအကျဲတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤလျှံထီၣ်န့ၣ် နမိအဖူးကွဲးတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲလၢတၢ်ချၢလၢအဂ့ၢတဖၣ်

တၢ်မၤလၢကတၢၢ်မၤခဲ

- မၤန့ၣ်စူးကၢဖၣ်ကပူၤတၢ်ပီးတၢ်လိတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် ဖုဂုၤ, တၢ်တံၢ်, လိခိတဖၣ် ဒီးထံအိၣ်တဖၣ်လၢကတၢၢ်ထံ အိၣ်ဂဲလိာ်ကွဲဒီးထံ, ဝဲဒီးကပိာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးထံဟဲလၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်ဒီးယူၤလီၤကွဲၣ်ဖဲလဲၣ်တက့ၢ်.မၤကွၢ်တၢ်ထံၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်အံၤဖိဖျိမၤန့ၢ်န့ၣ်ဖိလၢကတၢၢ်တၢ်အလှဲၤ မ့တမ့ၢ် ပြိထံလၢအိၣ်ကတၢၢ် အမဲၣ်ဖဲဒ်ဒိၣ်အဖိခိၣ်ဒီးကွၢ်တၢ်မၤန့ၢ်မၤအသးလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.မၤအါထီၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲလၢတဖၣ်အံၤဖိဖျိတၢ်ပိာ်သကိးတၢ်ကတၢၢ်ကိးတဖၣ်ယုထံဖဲတၢ်ဆူၣ် အိၣ်ဝဲအလီၤခဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ထၢန့ၣ်လီၤလိာ်တၢ်ကစီၣ်အကုအခိတဖၣ်ဆူကတံၢ်ဖးဒိၣ်အပူၤဒီးစုၣ်လီၤအိၣ်လၢထံကျိန့ၣ် တက့ၢ်.ဆီၣ်န့ၣ်လီၤသဘူၣ်ဆူကတံၢ်အပူၤတဖၣ်ဒ်သိးတၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသုညီညီန့ၣ် တက့ၢ်.ထၢန့ၣ်လီၤကတံၢ်လၢတၢ်လီၤလၢအလၢ, အိၣ်ဒီးတၢ်ကပိာ်အပူၤဒီးမၤဘၣ် စီၣ်ယာ်စးဒိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.ကွၢ်တၢ်မၤန့ၢ်မၤအသးဖဲတန့ၣ်ပူၤကွၢ်အလီၤခဲ (တၢ်အဂံၢ်ဟဲလီၤဖဲလၢ တၢ်အချဲဒီးတၢ်အဖျိၣ်ဖိတဖၣ်ဟဲဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်အချဲန့ၣ်လီၤ).

လီၤသခံထံကရၢၢ်အကပိာ်ဖိတကပိာ်ယုၣ်ဒီးန့ၣ် ဖိစူးကၢဖၣ်ထံကလၢကွၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်တက့ၢ်. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်သိးန့ၣ်တၢ်ဖိဖျိမၤန့ၢ်တၢ်လဲၣ်န့ၣ်. ကွၢ်တၢ်တၢ်ဖိဖျိမၤတဘျီဒီးကွၢ်အမၤတၢ်မၤန့ၢ်လဲၣ်န့ၣ် တက့ၢ်.ပိာ်လွဲအခဲဒီးကွၢ်အလဲဖဲလဲၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂဲလိာ်ကွဲလၢကရၢၢ်အပူၤ

- သူၣ်လီၤတၢ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ဒိၣ် တၢ်အိၣ်ဒီးအချဲတဖၣ်, ဖိအချဲတဖၣ်ဒီးသူၣ် လီၤဘူၤလီၤတၢ်ချဲဒီးန့ၣ်ဖိတက့ၢ်.ဒီးကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒိၣ် ထီၣ်တဆိဘၣ် တဆိတက့ၢ်.ဒီးယာ်တၢ်ဂီၤလၢနကမၤနီၣ် မၤယါတၢ်ဆိတလဲတဖၣ်တက့ၢ်. တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိတလဲတဖၣ်တပူၤယိတက့ၢ်.
- သူၣ်လီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်လီၤ လီၤဆိလိာ်သးတန့ၢ်အပူၤလၢနကထံၣ်ဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၤဆိလိာ်အသးဒ်လဲၣ် (အ ကန့ၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ကိၢ်, ဟီၣ်ဒိၣ်ညၣ်ထုၣ် အကလုာ်, ဖိကိ မ့တမ့ၢ် ကရၢၢ်အပူၤ) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပိာ်သကိးတၢ်လီၤဆိလိာ်သးတဖၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၢ်မၤတၢ်အဂ့ၢကတၢၢ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲမုၢ်န့ၤခီ

- ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးန့ၣ်ဖဲမုၢ်န့ၤခီ-ယုၣ်ဒီးလီၤဆီၣ်
• တဆိၣ်ဒီးလီၤဆီၣ်,သံက့ၢ်တၢ်သံက့ၢ်ဒ်အမုၢ်န့ထံၣ်
တၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီးန့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
- န့ၣ်ဆိၣ်ထီၣ်တၢ်ကရုလတၢ်ရုၣ်
ဟ့ၣ်လီၤဒီးလီၤဆီၣ်တက့ၢ်.ဝဲသကိးဘၣ်ယးဒီးတၢ်
ကရုဆီတလဲအသးဝဲလီၤဆီၣ် မ့တမ့ၢ်
တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ် သုးဘူးထီၣ်အသးဒီးသုးယံးအ
သးဒီးတၢ်ရုၣ်ဟ့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဝိန်လည်နံ့

- မာနဖီလောကစူးကါအဝဲသွင်အနာလောကယုထံ၌သွင်ညါတၢ်- န်အမုၢ်န့ၢ်ကလံၤ, ကွၢ်လပိ, ဒိကန့ၢ်ထီၣ်အကလုာ်, လုၢ်ကွၢ်ပိၣ်လဲၣ်အထံဒီးပလၢ်ကွၢ်မဲးတက့ၢ်.
- ဆာထၢၣ်ဖဲထံအသရူထံဒီးပွဲလပိဒိန့ၢ်တက့ၢ်, သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်အမုၢ်န့ၢ်ပလၢ်ဘၣ်တၢ်မနုၤသ့ဖဲန့ၢ်လဲၣ်အဖီလၢ်လဲၣ်.

တၢ်မာလောကဘၣ်မာဖဲ

ရုၣ်လီၤတၢ်ပူဖဲဘူးဒီးထံအလၢဒီးကွၢ်မာ
 ပွဲၤထံဖိာ်တၢ်ဆာကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
 တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးထံဖဲလဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
 ဆာထၢၣ်လၢတၢ်ပူအပူလၢနကထံၣ်
 တၢ်မနုၤမာအသးလဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

လာဖီကရၢ်အပူ

- ယိသမံထံသ့ၣ်ထွၣ်တပူယီတက့ၢ်, ကျဲးစးဒီးမိးဟ့သ့ၣ်ထွၣ်အထံးဝးဝးတက့ၢ်, သံကွၢ် တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယးဒီးသ့ၣ်အဖဲးလီၤကံၤလဲၣ်, န့ပလၢ်ဘၣ်အိၤဒ်လဲၣ်ဒီးန့ၢ်လဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်, ယုကွၢ်န့ယုတၢ်အလွဲၤန့ၢ်ပွဲၤလွဲၤန့ၢ်တက့ၢ်, တဲဘၣ်ယးဒီးတၢ်မနုၤအိၣ်ဆိးဖဲသ့ၣ်အပူဒီးကွၢ်မုၢ်န့ယုထံၣ်တၢ်တမံၤမံၤန့ၢ်တက့ၢ်.
- ဘၣ်န့မဲၣ်ခွဲဒီးဒိကန့ၢ်တၢ်ကလုာ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်တက့ၢ်, တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးန့ၢ်ဟ့ဘၣ်တၢ်မနုၤ, အဒိထီၣ်အကလုာ်ဒီးကလံၤအုဘၣ်သ့ၣ်လဲၣ်သီၣ်ဂျူဂျူရဲၤတက့ၢ်, ဒိကန့ၢ်တၢ်ကလုာ်လၢအဟဲလၢဖီကရၢ်အချ့, အဒိဒ်အမုၢ်သီလုၢ်ဒီးကဘီယုအကလုာ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- အိၣ်ဆာထၢၣ်အလီၤလီၤ ဖဲတၢ်လီၤတတီၤယီအပူန့ၢ်တက့ၢ်, တဲသကိးဒီးသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်လၢနထံၣ်ဟူးဝးလၢတၢ်ကပိာ်ကဖၤ န်အမုၢ် ထီၣ်ယုလၢတၢ်ဒိခိၣ်, သ့ၣ်လုၢ်အုလီၤတဲာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်, ထံၣ်ယုာ်ဒီးပုၤလၢဒ်အကလုာ်တဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်လီၤကွဲၤပျီတၢ်ပီးတၢ်လီၤ

- ထီၣ်ဝးသးလၢစ့ၣ်! တဲဘၣ်ယးဒီးတၢ်မနုၤမာဟူးဝးစ့ၣ်လဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကထီၣ်ဝးထီထီၣ်စ့ၣ်လဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- ထီၣ်တလုၢ်လီၤန့သးဒီးတဲသကိးဘၣ်ယးဒီးန့ပတုာ်ထီၣ်တလုၢ်လီၤသးဖဲကျဲတတ်သ့ၣ်လဲၣ်ဒီး ဘၣ်မနုၤအယီလဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- ထီၣ်တလုၢ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်တက့ၢ်, တဲသကိးဘၣ်ယးဒီးကမၤချ့ထီၣ် မုတမုၢ် မၤကဒုလီၤအိၣ်လဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်အူထီၣ်ထံစံၣ်ပိလိ

- အူထီၣ်ထံစံၣ်ပိလိတဖၣ်ဒီးမနုၤကွဲးစးမၤကွၢ်ဒီးဖိၣ်လိၣ်ကွဲးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်အမ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤမၤထီၣ်ထံစံၣ်ပိလိတဖၣ်လဲၣ်.ဒီးမ့ၢ်တၢ်မနုၤမၤပၢ်ဖးထံစံၣ်ပိလိတဖၣ်လဲၣ်.ကွၢ်ထံစံၣ်ပိလိအိၣ်တူၢ်လၢကလံၤကျါန့ၢ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤနုၤမၤကဲထီၣ်ထံစံၣ်ပိလိဒီးအစု ဒိဖျိတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွၢ်ဆဲးဆဲးဖိဒိဖျိ အဲၤသ့ၣ်အစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးစုယုၣ်ဒီးအူခိဖျိကွၢ်အဖိန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤလၢကဘၣ်မၤဝဲ

ကမၤကဲထီၣ်အသထံစံၣ်ပိလိဒ်လဲၣ်

ထၢန့ၣ်လီၤ တၢ်သ့ကဆိလီဒီထံ 600ml ဒီး ကလံစရံ (glycerin) 25ml ဆူ တၢ်အကြိၣ်တလံးထၢၣ်အပူၤဒီးမၤပျဲဒီးထံတက့ၢ်.မၤနုၤစူးကါတၢ်မၤကဆိထံပီၤဘိလၢၤကမၤကဲထီၣ်နီၣ်ကုဖိလၢအိၣ်ဒီးအကပီၤဖဲအခိၣ်ထိးန့ၣ်တက့ၢ်.မၤနုၤဘျုးလီၤနီၣ်ကုဖိလၢထံစံၣ်ပိလိဃၢ်တဖၣ်အပူၤဒီးအူခိဖျိကွၢ်အဖိန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲတၢ်လုာ်ထံအဆၢကတီၢ်

- ထၢန့ၣ်လိာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအကလုာ်ကလုာ်ဆူတၢ်လုာ်ထံတရၢ်အပူၤယုာ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်. မၤန့ၣ်ကွၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဖိ မ့တမ့ၢ် လိာ်ဘျၢၤန့ၣ်တက့ၢ်.မၤအဝဲသ့ၣ်တယၢ်ကွၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ် တၢ်မနုၤကမၤအသးတချုးလၢအဝဲသ့ၣ်မၤန့ၣ်တက့ၢ်.သံကွၢ်ဘၣ်မနုၤအယိတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ထီၣ်ဖိဒီးအကတဖၣ်လိာ်ဘျၢ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တဲသကိးဘၣ်ယးကျဲလၢတၢ်ကမၤလိာ်ဘျၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢထီၣ် ဖိတဖၣ်, ဒီးတၢ်ကမၤထီၣ်ဖိတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢလိာ်ဘျၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်မၤပျဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလိာ်ဆိတဖၣ်ဒီးထံဝံဒီးမၤလိာ်ဟံအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.စူးကၢ်တၢ်ပျဲဒိၣ် ပလိလၢအကဆိတဖၣ်လၢကဆဲးဖျိးထံအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.စံာ်တၢ်ပလိဖဲအဆိၣ်ကလိဒီးပျဲအခါ ဒီးတဲသကိးဘၣ်ယးဒီးအဝဲသ့ၣ်ပလၢဘၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.စံာ်တၢ်ပလိလၢထံအဖိလၢဒီးထံအဖိဒိၣ် လၢကထံၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤမၤအသးလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

သံကွၢ် တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယးဒီးမ့ၢ်တၢ်မနုၤ
ကမၤအသးဖဲတၢ်သုးကွၢ်တၢ်လုာ်ထံအနီၣ်
ဆျိးအခါလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဆိကမိဂ်ကဒါကု၊ မဇ္ဈလီ၊ ဘှိဒီး စူးကါကဒါကုဒီးစူးကါကဒါကု

ဆိကမိဂ်ကဒါကု

- လာနကနိဂ်ဆုနဖိဆုကွိအလီနနိ, လဲဟးလခိဂ်တကု, နမုအိဂ်ယံလကွိနနိ, နိဂ်ဆုဒီးသိလုဂ်ဒီးကွဲတတဒီးတဂ်ဒုဂ်စာအိဂ်တုဂ်နနိ လဲဟးဒီးခိဂ်တကု.
- ဟုဂ်ဂ်ဟုဂ်ဘါနဖိလကဆိကမိဂ်ဘဂ်ယးဒီးကွဲလအဝဲသုဂ်စူးကါအဝဲသုဂ်နဆဂ် ခိဂ်ယာတဖဂ်ဒီးပုကနနိတကု. ဟုဂ်ကုဂ်တဂ်ဒ်အမုတကွဲတဂ်တပိဂ်တဖဂ်ဆု တဂ်ဒ်အပုဒီးစတဂ်အိဖဲဂဲလီဂ်ကွဲဝဲအလီခိနနိတကု.

မဇ္ဈလီ

- မဇ္ဈလီ လီမုဂ်ဆုခိဖျိမနဖိမပံဂ်ကွဲတဂ်ပိးတဂ်လီဒီးတဂ်ပိးတဖဂ်ဖဲတဂ်ဒုဂ်ဖဲ တဂ်တစူးကါတဂ်သုဂ်တဖဂ်အခါနနိတကု. ဆဲးလီမဲတပုလီဒ်တဂ်မသုဂ်နိဂ်ထီဂ် အသိးနနိတကု.
- မနဖိကးတံဂ်ကွဲထံ ဖဲအထူးကဆီ အဝဲသုဂ် အဝဲအခါနနိတကု.
- ဒုးနဲဂ်နဖိဒီးကဲသဝံ, ထံ, ဒီးအိဂ်လဲးကြီးမံထာဂ်တဖဂ်ဒ်သိးအဝဲသုဂ် ကနဂ်ဟံတဂ်ထီဂ်ဒုးဟံဂ်လဲ/မုဂ်အုလဲ/ထံလဲတဖဂ်ဒ်လဲဂ်နနိတကု.
- ထာနဂ်လီထံဖဲတဖဂ်လတဂ်လုဂ်ထံလီအပုဖဲနဖိလုဂ်ထံဒီးထီဂ်ဒုးတဂ်ဒ် နနိထံနဲထဲလဲဂ်နနိတကု.

ဘှိဒီးစူးကါကဒါကု

- ဒုးနဲဂ်နဖိဒီး “တဂ်ဘှိဒီးစူးကါကဒါကု” တဂ်ပနိဂ်တကု. တဲသကိးဘဂ်ယးဒီးတဂ်အံအရခိဂ်လတဂ်ကဘှိဒီးစူးကါကဒါကုအဂီထဲလဲဂ်နနိတကု.
- တဂ်ပိဂ်သကိးတဂ်ပိးတဂ်လီအကလုဂ်လတဂ်နီဖးလီတဖဂ် လတဂ်ဘှိဒီးစူးကါကဒါကုအိသုဒီးတုသတဖဂ်နနိတကု.

စူးကါကဒါကု

- စူးကါကဒါကုဖူးစတံးစးခိကတဖဂ်, တဂ်ဒါတဖဂ်, ခးကတဖဂ်, စးခိ ဘိဂ်တဂ်တဖဂ်ဒီးရံးဘဂ်တဖဂ်လာနွဲ လဒီးတဂ်စုသုတဂ်ဟူးတဂ်ဂဲတဖဂ်အ ကီနနိတကု. ပဂ်ကီယဂ်ဆုနုသုဂ်တဖဂ်, တဂ်ခဲဂ်လဲဂ်တဖဂ်ဒီးစာဂ်ဘိတဖဂ် လမဲထံကလဲ မတမု ဖူးစတံးတဂ်ဒါတဖဂ်အပူတကု.
- စူးကါကဒါကုခိဂ်ဖဲအဒါတဖဂ်လဲ ကဒုးအိဂ်ထီဂ်တဂ်ဂိဖဲအဟံဂ်တဖဂ်ဒီးတဂ်စုလီခိဂ် ခိဂ်အဒါတဖဂ်အဂီနနိတကု.
- ဒုးနဲဂ်ဖျါထီဂ်ကွဲလတဂ်ဟံဖျိဂ်ထံသုဒီးစူးကါကဒါကုအိလဟံဂ်အယာ, လတဂ် ကပဲယုလီကလီကွဲအလီနနိတကု.

တိမ်လောကတစ်ခု

တချို့နတော့ကွိုင်တိတ်ဖိတ်လံတဖန်ဆုတယဉ်
အအပူန့ဉ်, တံသကိးဘဉ်ယးဒီးတိတ်ဖိတ်
လံတခါစုဉ်စုဉ်အံးဒဲလဲဉ်ဒီးသံကွဉ်နဖိလောကယု
ကွဉ်တိတ်ဘိဒီးစူးကါကဒါကွဉ်တိတ်ပနီဉ်န့ဉ်တ
ကွဉ်.နီဖးလိတ်ဖိတ်လံလောတိတ်ဘိဒီးစူးကါက
ဒါကွဉ်အီသုတဖန်တပူယိဒီးဟ်အီလောတိတ်ဘိဒီး
စူးကါကဒါကွဉ်သုတိတ်အအပူတကွဉ်.

ISBN 978-0-7307-4608-9

9 780730 746089 >

